

KÚRIA

Bfv.II.955/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év december hó 15. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A segítségnyújtás elmulasztásának büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 10.B.1662/2011/18. számú, illetőleg a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 29.Bf.7590/2013/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2013. február 26. napján meghozott és kihirdetett 10.B.1662/2011/18. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki segítségnyújtás elmulasztásának büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban korábbi Btk.) 172. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat]. Ezért őt 80 napi tétel, 2500 forint egy napi tétel összegű, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatása felől, továbbá a bűnügyi költség megfizetéséről.

Az első fokú ítélet ellen a terhelt és védője által felmentésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2014. február 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 29.Bf.7590/2013/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A történeti tényállást az iratok tartalma alapján azzal egészítette ki, hogy az autóbusz vezetője a kikerülési manővert több másodperccel előbb kezdte meg, mint ahogyan a vádlotti gépjármű ráhaladt volna az autóbusz által igénybe vett védett útvonalra. A vádlottnak tehát a beláthatósági ponttól a gépjárművel történő mozgása kb. 9 másodpercet vett igénybe. Álló helyzetből kb. 10 km/h sebességre gyorsított fel jobbra a főútvonalra történő kanyarodása során, majd megállt az autóbuszszal szemben (másodfokú ítélet 2. oldal második bekezdése).

A másodfokú bíróság végzésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság megfelelően indokolta, hogy a vádlott védekezésével szemben miért az autóbusz vezetőjének és az érdektelen tanúnak a vallomását, továbbá az igazságügyi műszaki szakértői véleményt, valamint az azokat alátámasztó egyéb okirati bizonyítékokat vette alapul a tényállása megállapítása során.

II. Az ügyben meghozott jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint az eljáró bíróságok helytelen jogi következtetést vontak le a terhelt bűnösségére. A megállapított tényállásból az állapítható meg, hogy a terhelt a folyamatos balra tekintése miatt nem látta, hogy az autóbusz miként került álló helyzetbe, ő csak a már álló helyzetben levő autóbuszt látta. Álláspontja szerint a tényállásból nem következik az, hogy a terheltet az autóbusz vezetője tájékoztatta volna arról, hogy többen elestek a fékezés következtében az autóbuszon, mely hirtelen fékezés kiváltója a terhelt volt, továbbá, hogy a terheltnek tudomása lett volna arról, hogy az autóbuszon esetleg sérült személyek lehetnek, és hogy mindezek miatt őt megállási kötelezettség terhelné. Kiemelte azt, hogy a terhelt az autóbusz vezetőjének őt ért szidalmazása után az eredeti szándéka szerint folytatta az útját. Hangsúlyozta továbbá, hogy a tényállás azt rögzíti, hogy az autóbusz a későbbiekben - a terhelt távozását követően - állt félre az úttest jobb oldalán abból a célból, hogy annak vezetője meggyőződjön arról, hogy megsérült-e valaki, így a terheltnek erről sem lehetett tudomása.

A védő szerint a terhelt felelőssége csak abban az esetben lett volna megállapítható, ha látta volna, hogy az autóbusz hirtelen fékezéssel, illetve vészfékezéssel került álló helyzetbe. Mivel ezt nem észlelte, fel sem kellett merülnie benne, hogy bárki is segítségre szorulhat az autóbuszon. Mindebből következően tudatának nem kellett átfognia azt, hogy a helyszínen kellene maradnia abból a célból, hogy másoknak segítséget nyújtson.

A védő mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a terheltet bűncselekmény hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1177/2014/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.

Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány tulajdonképpen a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységén keresztül vitatta a terhelt bűnösségének a megállapítását, mely törvényben kizárt. Az eljáró bíróságok a bizonyítékok mérlegelésén keresztül jutottak arra a ténymegállapításra, hogy a terhelt érzékelte a járművek megállási helyzetét és a másik járművezető felháborodását, aki azt kifogásolta, hogy a terhelt nem adott elsőbbséget. Helyesen állapították meg azt is, hogy a terheltnek érzékelnie kellett, hogy a buszvezető a buszon megpróbált segítséget nyújtani az utasoknak, melyet követően ismételten kifogásolta a terhelt magatartását. Észlelnie kellett továbbá azt is, hogy a busz nem folytatta az útját, hanem pár métert előre haladva félreállt az úton. Mindezek alapján helyesen jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy bár magát a fékezést - annak tényét - nem észlelte, a terheltnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a közlekedési konfliktus-helyzetet az ő magatartása okozta. Ennél fogva az ebből adódó esetleges további kötelezettségeit is fel kellett volna mérnie; ki kellett volna szállnia a gépkocsiból, és meg kellett volna győződnie arról, hogy nincs-e sérült, vagy más olyan személy a helyszínen aki segítségnyújtásra szorul. (E körben utalt arra, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a tényállás részének kell tekinteni azokat a ténymegállapításokat is, melyeket a bíróság az ítélet indokolási részében tesz.)

Mindebből következően - álláspontja szerint - a felülvizsgálati indítvány részben az eljárt bíróságok ténymegállapításait vitatja, részben pedig a bíróságoknak a terhelt észlelésére és tudattartalmára levont következtetéseit kifogásolja, azaz a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységén keresztül a terhelt bűnösségének a megállapítását sérelmezi, amely a törvényben kizárt.

Mivel az eljárt bíróságok a terhelt bűnösségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg, és a vele szemben kiszabott büntetés is törvényes, a Legfőbb Ügyészség az ügyben hozott első- és másodfokú határozat hatályában történő fenntartását indítványozta.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítványt - a Be. 420. § (1) bekezdésének első fordulata és a Be. 424. § (1) bekezdésének első fordulata alapján - tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a terhelt felülvizsgálati indítványában megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi

felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt az irányadó tényállás megalapozottságát támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében pedig alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A Be. 423. §-ának (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak az indítványban megjelölt okból vizsgálja felül.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a felülvizsgálati indítványban nem támadható. Ennek megfelelően a felülvizsgálat során a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye.

A Kúria - a fentiek értelmében - irányadó tényállás vizsgálata során azt állapította meg, hogy az indítványban foglaltaktól eltérően a megállapított tényállás egyértelműen tartalmazza a következőket:

„Az autóbuszon a fékezés következtében többen elestek. A buszvezető a vezetőfülke nyitott ablakán kiabált a vádlottnak, sérelmezve az általa tanúsított magatartást. A buszvezető ezt követően kiment a vezetőfülkéből és próbált segíteni a sérülteknek, majd egy rövid idő után a vezetőfülkébe visszaült és újból kiabált a vádlottal. Közben a szabálytalanul várakozó gépkocsi elhajtott, a vádlott pár métert hátra tolatott. A buszvezető így félreállt az út jobb szélére, lényegében a kereszteződéssel szembe.

A vádlott ezt követően anélkül, hogy a tőle elvárható módon meggyőződött volna arról; van-e sérült, szükség van-e segítségnyújtásra, a helyszínről a Filler utcán az eredetileg

szándékolt haladási irányába elhajtott." (első fokú ítélet 2. oldalának utolsó, valamint 3. oldalának első és második bekezdése).

Mindebből következően maga a tényállás cáfolja azt a védői hivatkozást, hogy „a tényállásból arra sem lehet következtetni, hogy az autóbusz vezetője tájékoztatta volna a terheltet, hogy elestek az autóbuszon, esetleg sérült személy lehet, maradjon a helyszínen", figyelemmel arra, hogy a tényállásból az állapítható meg, hogy az autóbusz vezetője miután kiabált a terhelttel, utána kiment a vezető fülkéből, és próbált segíteni a sérülteknek, majd visszatérve ismét szidalmazta a terheltet.

Ugyancsak az irányadó tényállás cáfolja azt a védői hivatkozást is, hogy „...ezt a körülményt, hogy az autóbusz a terhelt eltávoztása után nem sokkal megáll, a terhelt nem észlelte", figyelemmel arra, hogy a tényállás azt állapítja meg, miszerint a terhelt azt követően hajtott el, hogy a busz félreállt az út jobb szélére, a kereszteződéssel szembe. Mindebből egyértelműen az állapítható meg, hogy a terhelt látta, amint az autóbusz félreáll.

A Kúria ezért azt állapította meg, hogy felülvizsgálati indítványában a védő a törvényi tilalom ellenére a beszerzett és értékelte bizonyítékokon keresztül az irányadó tényállást támadta, aminek felülvizsgálati eljárásban nincs helye.

A Kúria korábban már többször - legutóbb a Bfv.II.394/2014/5. számú határozatának indokolásában - kifejtette a segítségnyújtás elmulasztása és a cserbenhagyás közötti különbséget kitérve arra, hogy a segítségnyújtás elmulasztásához képest a cserbenhagyás szubszidiárius jellegű. Amennyiben a baleset sérüléssel jár, és a sérülést okozó jármű vezetője nem nyújt segítséget, úgy a segítségnyújtás elmulasztását valósítja meg. Ugyanitt utalt a Kúria arra is, hogy a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 58. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint a balesettel érintett jármű vezetője köteles a járművel azonnal megállni, a baleset folytán megsérült vagy veszélybe került személy részére segítséget nyújtani, és az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden tőle telhetőt megtenni. Mindebből következően még ha a segítségnyújtás elmulasztásának a büntetése nem is lett volna a terhelt terhére róható, a cserbenhagyás vétsége mindenképpen megállapítható lett volna vele szemben. Figyelemmel azonban az irányadó tényállásra, abból az eljáró bíróságok helyesen következtettek a terhelt bűnösségére és cselekményének jogi minősítése is törvényes. Ezért a védő által hivatkozott felmentésére nem kerülhetett sor.

A Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a Be.

416. § (1) bekezdésének c) pontja szerint értelmezhető eljárási szabálysértést.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. §-a (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. §-a (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2014. december 15.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné